

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (четвърти състав)

19 март 2015 година *

„Преюдициално запитване — Вътрешен пазар на природен газ — Директива 2003/55/ЕО — Член 25 — Директива 2009/73/ЕО — Членове 41 и 54 — Прилагане във времето — Регламент (ЕО) № 1775/2005 — Член 5 — Механизми за разпределение на капацитет и процедури за управление на претоварването — Решение на регулаторен орган — Право на жалба — Жалба, подадена от дружество, притежаващо разрешение за пренос на природен газ — Харта на основните права на Европейския съюз — Член 47 — Право на ефективна съдебна защита срещу решение на регулаторен орган“

По дело C-510/13

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Kúria (Унгария) с акт от 2 юли 2013 г., постъпил в Съда на 25 септември 2013 г., в рамките на производство по дело

E.ON Földgáz Trade Zrt

срещу

Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal,

СЪДЪТ (четвърти състав),

състоящ се от: L. Bay Larsen, председател на състава, K. Jürimäe (докладчик), J. Malenovský, M. Safjan и A. Prechal, съдии,

генерален адвокат: P. Cruz Villalón,

секретар: C. Strömholm, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

— за полското правителство, от B. Majczyna, в качеството на представител,

— за Европейската комисия, от A. Tokár и K. Herrmann, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 23 октомври 2014 г.,

постанови настоящото

* Език на производството: унгарски.

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 25 от Директива 2003/55/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2003 година относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ и отменяне на Директива 98/30/ЕО (ОВ L 176, стр. 57; Специално издание на български език, 2007 г., глава 12, том 2, стр. 80, наричана по-нататък „Втора директива“) и на членове 41 и 54 от Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ и за отмяна на Директива 2003/55 (ОВ L 211, стр. 94, наричана по-нататък „Трета директива“).
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между E.ON Földgáz Trade Zrt. (наричано по-нататък „E.ON Földgáz“) и Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (унгарски регулаторен орган за сектора на енергетиката и комуналните услуги, наричан по-нататък „регулаторният орган“) по повод изменението от последния на правилата на мрежовия кодекс за газоснабдителната система (наричан по-нататък „мрежовият кодекс“) относно дългосрочното разпределение на капацитета и управлението на претоварването.

Правна уредба

Правото на Съюза

Втора директива

- 3 Член 25 („Регулаторни власти“), параграфи 5, 6 и 11 от Втора директива предвижда:

„5. Всяка страна, която има оплакване срещу оператор на система за пренос, [втечен природен газ] или разпределение относно въпросите, посочени в параграфи 1, 2 и 4 и в член 19, може да отнесе оплакването си към регулаторната власт, ко[я]то действайки като власт по разрешаване на спорове, следва да издаде решение в срок от два месеца след получаване на оплакването. Този период може да бъде удължен с два месеца, ако регулаторните власти се нуждаят от допълнителна информация. Този [удължен] период може да се удължи [допълнително] със съгласието на внеслия оплакването. Такова решение има обвързваща сила ако и докато не е отменено при обжалване.

6. Всяка страна, която е засегната и има право на [жалба] по отношение на решение относно методологиите, предприети съобразно параграфи 2, 3 и 4 или в случаите, когато регулаторната власт е задължена да се консултира относно предложените методологии може да подаде [жалбата] в срок от два месеца или в по-кратък срок, както е предвидено от държавите членки, след публикуването на решението или на предложението за решение. [Жалбата] няма суспензивен ефект.

[...]

11. Оплакванията, упоменати в параграфи 5 и 6, няма да накърнят упражняването на правото на обжалване според законите на Общността и националното законодателство“.

Трета директива

- 4 Член 41 от Трета директива по същество възпроизвежда член 25 от Втора директива. Параграфи 11, 12 и 15 от член 41 са формулирани аналогично на параграфи 5, 6 и 11 от посочения член 25. Член 41 от Трета директива има параграф 17, без аналог в член 25 от Втора директива, който гласи следното:

„Държавите членки гарантират, че на национално равнище съществуват подходящи механизми, съгласно които всяка страна, засегната от решение на регулаторния орган, има право да обжалва пред орган, който е независим от заинтересованите страни и от всяко правителство“.

- 5 Член 54 („Транспониране“) от Трета директива предвижда:

„1. Държавите членки въвеждат в сила необходимите законови, подзаконови и административни разпоредби, за да се съобразят с настоящата директива преди 3 март 2011 г. Те незабавно уведомяват Комисията за това.

Те прилагат тези мерки от 3 март 2011 г., с изключение на член 11, който се прилага от 3 март 2013 г.

[...]“.

Регламент (ЕО) № 1775/2005

- 6 Към момента на настъпване на фактите, разглеждани в главното производство, е в сила Регламент (ЕО) № 1775/2005 на Европейския парламент и на Съвета от 28 септември 2005 година относно условия за достъп до газопреносни мрежи (ОВ L 289, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 12, том 2, стр. 201). Този регламент е отменен с Регламент (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно условията за достъп до газопреносни мрежи за природен газ (ОВ L 211, стр. 36 и поправки в ОВ L 229, 2009 г., стр. 29 и в ОВ L 309, 2009 г., стр. 87), който се прилага от 3 март 2011 г.

- 7 Съображения 17 и 23 от Регламент № 1775/2005 гласят следното:

„(17) Националните регулаторни органи предприемат мерки, с което да гарантират спазване на правилата по настоящия регламент и насоките, приети съгласно него.

[...]

(23) Тъй като целта на настоящия регламент, а именно установяване на честни правила за условията за достъп до газопреносните системи, не може да бъде осъществена в пълна степен от държавите членки и поради мащаба и ефекта от тези дейности е по-добре да се осъществи на общностно равнище, Общността може да приеме мерки в съответствие с принципа за субсидиарност, както е предвидено в член 5 от Договора. В съответствие с принципа на пропорционалност, съгласно същия член, настоящият регламент не се простира извън най-необходимото за постигане на целта“.

8 Член 1 („Предмет и обхват“), параграф 1 от този регламент гласи следното:

„1. Настоящият регламент цели определянето на правила за недискриминиращи условия за достъп до газопреносни системи, като взема предвид особеностите на националните и регионалните пазари с оглед обезпечаване на доброто функциониране на вътрешния газов пазар.

Тази цел включва определяне на хармонизирани принципи за тарифи или методики, въз основа на които се извършват тарифните изчисления, за достъп до мрежата, установяване на услуги за достъп на трети страни и хармонизирани принципи за разпределение на капацитета, управление на претоварване, определяне на изисквания за прозрачност, правила за балансиране, такси при дисбаланс и улесняване на търговията на капацитет“.

9 Съгласно член 2, параграф 1, точка 11 от посочения регламент:

„По смисъла на настоящия регламент се прилагат следните определения:

[...]

11) „Потребител на мрежа“ означава клиент или потенциален клиент на оператора на преносна система, както и самите оператори на преносни системи, доколкото е необходимо да изпълняват функции, свързани с пренос“.

10 Член 5 („Принципи на механизмите за разпределение на капацитет и процедури за управление на претоварване“) от същия регламент предвижда:

„1. Максималният капацитет във всички важни точки, определени в член 6, параграф 3, се предоставя[...] на всички пазарни участници, като се взема под внимание надеждността на системата и ефективното функциониране на мрежата.

2. Операторите на преносни системи прилагат и публикуват недискриминиращи и прозрачни механизми за разпределение на капацитет, които:

- а) осигуряват подходящи икономически сигнали за ефективното и максимално използване на техническата мощност и насърчават инвестиции в изграждане на нови инфраструктурни съоръжения;
- б) са съвместими с пазарните механизми, включително спот пазари и електронна борса, като същевременно са гъвкави и способни за приспособяване към променящите се пазарни обстоятелства;
- в) са съвместими със системите за мрежови достъп на държавите членки.

3. Когато операторите на преносни системи сключат нови договори за транспортиране или предоговорят съществуващи договори, тези договори вземат под внимание следните принципи:

- а) в случай на претоварване при изпълнение на договорен капацитет операторите на преносни системи предлагат неизползвания капацитет на първичния пазар на база един ден предварително и при режим на прекъсване на доставките;
- б) потребители на мрежата, които желаят да препродадат или преотстъпят неизползван договорен капацитет на вторичния пазар, имат право да го направят. Държавите членки имат право да изискат нотификация или информиране на оператора на преносна система от мрежовите потребители.

4. Когато капацитет, договорен съгласно съществуващ договор за транспортиране, остане неизползван и възникне претоварване при изпълнение на договорен капацитет, операторите на преносни системи прилагат параграф 3, освен в случаите, в които това би довело до нарушаване на изискванията на съществуващите договори за транспортиране.

5. В случай че е налице физическо претоварване, операторът на преносна система или, когато е приложимо, регулаторните органи прилагат недискриминиращи и прозрачни механизми за разпределение на капацитета“.

11 Член 9 („Насоки“), параграфи 1 и 2 от Регламент № 1775/2005 гласи:

„1. Когато е приложимо, насоките, уреждащи минимална степен на необходима хармонизация за постигане целите на настоящия регламент, определят:

[...]

б) подробности относно принципите, на които се базират механизмите за разпределение на капацитет и относно прилагането на процедурите за управление на претоварване в случай на претоварване при изпълнение на договорни задължения, в съответствие с член 5;

[...]

2. Насоките по въпросите, изброени в параграф 1, са посочени в приложението. Те могат да бъдат променяни от Комисията; като това се осъществява в съответствие с процедурата, посочена в член 14, параграф 2.

[...]“.

12 Член 10 („Регулаторни органи“), първа алинея от този регламент гласи:

„При изпълнение на отговорностите си, определени чрез настоящия регламент, регулаторните органи на държавите членки, създадени съгласно член 25 от [Втора директива], предприемат мерки, с които обезпечават изпълнението на настоящия регламент и насоките, приети съгласно член 9 от настоящия регламент“.

13 Насоките, предвидени в член 9 от Регламент № 1775/2005, се съдържат в приложението към този регламент. Точка 2 от това приложение определя в частност „[п]ринципи[те], на които се основават механизмите за разпределение на капацитет, процедури за управление на претоварване и тяхното приложение в случай на претоварване в резултат на изпълнение на договорни задължения“.

14 Съгласно член 17, втора алинея от Регламент № 1775/2005 последният се прилага от 1 юли 2006 г.

Унгарското право

15 Релевантните вътрешноправни разпоредби относно процесуалната легитимация и правния интерес се намират в Закон № III от 1952 г. за приемане на Кодекс за гражданското съдопроизводство (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény) и в Закон № CXL от 2004 г. за общите правила за административното производство и административните услуги (A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény).

- 16 Член 110 от Закон № XL от 2008 г. за снабдяването с природен газ (A földgázellátásról szóló 2008. évi XL törvény) гласи:

„1. Управителят на системата изготвя правилата, процедурите и условията за функционирането на взаимосвързаната система за природен газ и минималното съдържание на споразуменията за търговия, за отчитане и измерване и за обмен на данни и изготвя мрежовия кодекс, съдържащ подробни правила за всекидневно балансиране. [...]

2. При изготвяне на мрежовия кодекс се държи сметка за сигурността на доставките, изискванията за качество, неутралността за конкуренцията и свободния достъп до взаимосвързаната система. При изготвянето му управителят на системата се консултира с комисията за мрежовия кодекс, чийто състав и дейност се уреждат от специални законови и подзаконови правила.

3. Управителят на системата преразглежда ежегодно мрежовия кодекс при спазване на параграф 2. За целта той се консултира с комисията за мрежовия кодекс и при изменение изпраща до 31 октомври на съответната година [предложеното изменение или изменения] за одобрение от регулаторния орган, заедно с получените становища. Регулаторният орган отказва да одобри мрежовия кодекс, ако той противоречи на закона, създава пречки за ефективната конкуренция или за прилагането на принципите и правилата за тарифно регулиране или позволява дискриминационно третиране на отделни клиенти. С мотивиран акт той задължава управителя на системата да преработи проекта и му определя срок, в който да го представи отново. Притежаващите разрешения оператори, производителите на природен газ, потребителите на мрежата и клиентите са длъжни да спазват съответните разпоредби на одобрения кодекс.

4. При изменение на закон или подзаконов нормативен акт или ако мрежовият кодекс създава пречки за ефективната конкуренция или за прилагането на принципите и правилата на тарифното регулиране, или позволява дискриминационно третиране на отделни клиенти, регулаторният орган, след като се допита до притежаващите разрешения оператори и до потребителите на мрежата, с мотивиран акт разпорежда на управителя на системата да измени кодекса и му определя срок за това. При неизпълнение регулаторният орган може да наложи глоба и служебно да измени кодекса.

5. Консолидираният текст на мрежовия кодекс с отразените изменения и решенията за одобряване от регулаторния орган се публикуват на интернет сайта на притежаващите разрешения оператори.

[...]“.

Фактите по главното производство и преюдициалните въпроси

- 17 E.ON Földgáz, което притежава разрешение за пренос на газ, подава до унгарския управител на системата, а именно FGSZ Földgázszállító Zrt. (наричано по-нататък „управителят на системата“) четири заявки за разпределение на капацитет за период, по-дълъг от една газова година, за входния пункт за внос на междусистемния газопровод, свързващ Унгария с Австрия (Hungarian-Austrian gas interconnector).
- 18 Посочените заявки значително надвишават наличния свободен капацитет за този входен пункт след 1 юли 2010 г., поради което управителят на системата моли регулаторния орган да му посочи каква позиция следва да заеме във връзка със заявките.

- 19 В отговор на молбата на управителя на системата, с решение № 98/2010 от 22 февруари 2010 г. регулаторният орган изменя решението от 25 януари 2010 г. за одобряване на мрежовия кодекс.
- 20 Така с решение № 98/2010 се променят правилата на мрежовия кодекс за разпределението на капацитет за период, по-дълъг от една газова година (наричан по-нататък „дългосрочно разпределен капацитет“). Видно от акта за преюдициално запитване, с решение № 98/2010 се променят и правилата за управление на претоварването.
- 21 До изменението му с решение № 98/2010 мрежовият кодекс предвижда, че управителят на системата разглежда заявките за дългосрочно разпределение на капацитет по реда на постъпването им и разпределя този капацитет в рамките на наличния свободен капацитет, като сключва договор със заявителите.
- 22 Изменените с решение № 98/2010 правила предвиждат, че за газовата 2010/2011 г. управителят на системата е длъжен да запази 80 % от наличния свободен капацитет за сключването на дългосрочни договори и 20 % от този капацитет за сключването на годишни договори за същата газова година. Що се отнася до следващите газови години, решението предвижда, че считано от газовата 2011/2012 г., дългосрочното разпределение на капацитет ще се извършва по нови правила, които трябва да се изготвят от управителят на системата със съдействието на търгуващите с природен газ и да се представят за одобрение от регулаторния орган.
- 23 Регулаторният орган мотивира необходимостта от приемането на нови правила с това, че първоначално установената процедура за разпределение на капацитета нарушава конкуренцията и пречи на навлизането на нови оператори на пазара.
- 24 На 27 март 2010 г. E.ON Földgáz подава пред Fővárosi bíróság (съд, Будапеща) жалба за отмяна на разпоредбите от решение № 98/2010, уреждащи разпределянето на капацитета за газовата 2010/2011 г. Жалбата му е отхвърлена на 3 ноември 2011 г.
- 25 На 9 май 2012 г. Fővárosi Ítéltábla (апелативен съд за района на Будапеща) отхвърля и подадената от E.ON Földgáz апелативна жалба, с мотива че това дружество не е процесуално легитимирано в рамките на производството за съдебен контрол по отношение на административно решение във връзка с мрежовия кодекс. Всъщност този съд приема, че E.ON Földgáz не е доказало, че има пряк интерес от обжалване на атакуваните разпоредби от решение № 98/2010, доколкото не е сключило договор с управителя на системата и доколкото това решение се отнася само до последния.
- 26 Тогава E.ON Földgáz подава касационна жалба пред запитващата юрисдикция. То поддържа, че има пряк интерес, обуславящ процесуалната му легитимация. Този интерес произтича от обстоятелството, че решение № 98/2010 изменя правилата на мрежовия кодекс, на основание на които то, в качеството си на притежател на разрешение за пренос на газ, е подало заявки за разпределение на капацитет, и че новите правила ограничили правото му да договори капацитета, за който е подало заявки. В това отношение било без значение дали между E.ON Földgáz и управителя на системата има действащ договор, тъй като мрежовият кодекс уреждал по-специално процедурата за сключване на такива договори. Освен това решение № 98/2010 било взето вследствие на подаването на тези заявки. Посочва също така, че съгласно Закон № XL от 2008 г. за снабдяването с природен газ управителят на системата е бил длъжен да се консултира с него, в качеството му на лице, търгуващо с природен газ, в рамките на процедурата по изготвяне на мрежовия кодекс.
- 27 Запитващата юрисдикция посочва, че според унгарското право страна в административно производство е легитимирана да обжалва административен акт само ако жалбата ѝ е насочена срещу разпоредба от този акт, засягаща пряко нейните права. Поради това се пита дали твърденият от E.ON Földgáz интерес, който тя квалифицира като икономически, може да

представлява пряк интерес, годе да предостави процесуална легитимация на този жалбоподател в рамките на съдебното производство по жалба срещу регулаторно решение в областта на енергетиката.

- 28 Запитващата юрисдикция счита, че е необходимо да се даде тълкуване на понятието „засегната страна“, използвано във Втора и в Трета директива. Възможно, макар Съдът вече да е тълкувал това понятие във връзка с производства по жалби срещу решения на регулаторните органи в областта на електронните съобщения (решения Tele2 Telecommunication, C-426/05, EU:C:2008:103, и Arcor, C-55/06, EU:C:2008:244), нямало нито един прецедент в това отношение във връзка с правната уредба в сектора на енергетиката, и по-специално на решенията относно мрежовите кодекси.
- 29 При тези обстоятелства Kúria (Върховният съд) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:
- „1) Приложими ли са разпоредбите на член 25 от [Втора] директива [...], определящи легитимираните да обжалват лица, в случая на административен акт, приет при действието на тази директива, или във висящото съдебно производство трябва да се вземат предвид разпоредбите на член 41 от влязлата в сила в хода на това производство [Трета] директива [...], като се има предвид член 54, параграф 1, втора алинея от последната, според който тези разпоредби се прилагат, считано от 3 март 2011 г.?
 - 2) В случай че се прилага [Трета] директива, възможно ли е притежаващият разрешение търговец с икономически интерес като този в настоящия случай да се счита за „засегната страна“ по смисъла на член 41, параграф 17 от посочената директива във връзка с обжалването на решение за одобряване на мрежов кодекс или за определяне на неговото съдържание, или засегната страна е само управителят на мрежата, който има право да поиска одобряването на кодекса?
 - 3) В случай че се прилага [Втора] директива, обхваща ли се от предвидените в член 25, параграф 5 или 6 хипотези одобряване или изменение на мрежовия кодекс като извършените в настоящия случай, доколкото се отнасят до разглеждането на заявките за разпределение на капацитет?
 - 4) В случай че става въпрос за хипотеза, обхваната от член 25, параграф 6 от [Втора] директива, възможно ли е притежаващият разрешение търговец с икономически интерес като този в настоящия случай да се счита за „засегната страна“ във връзка с обжалването на решение за одобряване на мрежов кодекс или за определяне на неговото съдържание, или засегната страна е само управителят на мрежата, който има право да поиска одобряването на кодекса?
 - 5) Как следва да се тълкува член 25, параграф 11 от [Втора] директива, според който оплакванията, упоменати в параграфи 5 и 6, няма да накърнят упражняването на правото на обжалване според правото на [Съюза] и националното законодателство, в случай че предвид отговорите на предходните въпроси се окаже, че националното право обуславя подаването на жалба от изпълнението на по-строги изисквания от тези, които се извеждат от разпоредбите на Директивата или на [...] право[то на Съюза]?”.

По преюдициалните въпроси

По първия въпрос

- 30 С първия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да установи дали Трета директива, чийто срок за транспониране изтича на 3 март 2011 г., и по-специално новите разпоредби, въведени с член 41, параграф 17 от нея, трябва да се тълкуват в смисъл, че се прилагат по отношение на жалба срещу решение на регулаторен орган като разглежданото в главното производство, ако решението е прието преди изтичане на посочения срок за транспониране, а производството по жалбата е висящо към момента на изтичането му.
- 31 Член 41, параграф 17 от Трета директива предвижда, че държавите членки гарантират, че на национално равнище съществуват подходящи механизми, съгласно които всяка страна, засегната от решение на регулаторния орган, има право да обжалва пред орган, който е независим от заинтересованите страни и от всяко правителство.
- 32 В съответствие с текста ѝ тази разпоредба се прилага в случаите, когато регулаторният орган е приел решение, засягащо интересите на определена страна. Следователно преценката на приложимостта на член 41, параграф 17 от Трета директива към даден случай трябва да се извърши, като се вземе предвид датата на приемане на посоченото решение.
- 33 Така член 41, параграф 17 от Трета директива трябва да се тълкува в смисъл, че не се прилага за решенията на регулаторния орган, приети преди изтичане на срока за транспониране по член 54, параграф 1 от тази директива, а именно 3 март 2011 г.
- 34 Следователно в случай като разглеждания в главното производство, в който решение № 98/2010 е прието на 22 февруари 2010 г., тоест преди изтичане на срока за транспониране на Трета директива, последната не се прилага.
- 35 Ето защо на първия въпрос трябва да се отговори, че Трета директива, чийто срок за транспониране изтича на 3 март 2011 г., и по-специално новите разпоредби, въведени с член 41, параграф 17 от нея, трябва да се тълкуват в смисъл, че не се прилагат по отношение на жалба срещу решение на регулаторен орган като разглежданото в главното производство, ако решението е прието преди изтичане на посочения срок за транспониране, а производството по жалбата е висящо към момента на изтичането му.

По втория въпрос

- 36 Предвид отговора на първия въпрос не следва да се отговаря на втория въпрос.

С въпроси от трети до пети

- 37 С въпроси от трети до пети, които следва да се разгледат заедно, запитващата юрисдикция по същество иска да установи дали член 25 от Втора директива трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национална правна уредба относно упражняването на правото на жалба пред юрисдикцията, компетентна да упражнява контрол за законосъобразност по отношение на актовете на регулаторен орган, която правна уредба, при обстоятелства като тези по главното производство, не позволява оператор като E.ON Földgáz да се приеме за легитимиран да обжалва решение на този регулаторен орган във връзка с мрежовия кодекс.

- 38 Както посочва генералният адвокат в точки 36 и 37 от заключението си, Втора директива не съдържа нито една специфична разпоредба, предоставяща на операторите право да обжалват по съдебен ред решенията на регулаторния орган като решение № 98/2010.
- 39 Трябва обаче да се отбележи, че Регламент № 1775/2005, който е приложим *ratione temporis* към фактите по главното производство, предвижда хармонизирани правила за достъпа на операторите на пазара до газопреносната система.
- 40 Така според съображение 23 и член 1, параграф 1 от този регламент неговата цел е да установи недискриминиращи правила за определяне на условията за достъп до газопреносните системи, като вземе предвид особеностите на националните и регионалните пазари с оглед обезпечаване на доброто функциониране на вътрешния газов пазар.
- 41 В този контекст, от член 1, параграф 1, втора алинея от посочения регламент следва, че неговата цел е по-специално да определи хармонизирани принципи, що се отнася до механизмите за разпределение на капацитета и процедурата за управление на претоварване.
- 42 В член 5 от същия регламент са закрепени принципите, които операторът на преносна система е длъжен да спазва при прилагане на тези механизми и процедури, за да се гарантира, че операторите на пазара ще имат достъп до преносната система при недискриминационни и прозрачни условия. Съгласно член 9, параграфи 1 и 2 от Регламент № 1775/2005 принципите по посочения член 5 са уточнени в насоките, намиращи се в приложението към този регламент.
- 43 Освен това от съображение 17 и от член 10, първа алинея от Регламент № 1775/2005 следва, че при изпълнение на правомощията си регулаторните органи са длъжни да следят за спазването на принципите, посочени в член 5 от Регламента и в приложението към него.
- 44 Следователно, когато, както в случая, разглеждан в главното производство, регулаторният орган приеме решение, с което се изменят правилата на мрежовия кодекс относно разпределението на капацитета и управлението на претоварването от управителя на системата, този орган е длъжен да следи за спазване на принципите, установени в Регламент № 1775/2005, и по-специално на тези по член 5 от този регламент във връзка с приложението към него.
- 45 Що се отнася до това дали при обстоятелства като тези по главното производство член 5 от Регламент № 1775/2000 във връзка с приложението към регламента предоставя на оператор като E.ON Földgáz право, което регулаторният орган е длъжен да зачете при приемането на решение, изменящо предвидените в подзаконовата нормативна уредба задължения на управителя на системата във връзка с процедурите за достъп до тази система, е важно да се подчертае, че в качеството си на притежател на разрешение за пренос на газ чрез тази система E.ON Földgáz трябва да се счита за потребител на мрежата по смисъла на член 2, параграф 1, точка 11 от Регламент № 1775/2005. Всъщност, като се има предвид текстът на тази разпоредба, за да има такъв оператор качеството на потребител на мрежата, е без значение дали той действително е сключил договор с управителя на системата, доколкото такова качество има всеки клиент или потенциален клиент на управителя на системата.
- 46 Като се има предвид, по-нататък, целта на Регламент № 1775/2005, напомнена в точка 41 от настоящото решение, принципите по член 5 от този регламент във връзка с приложението към Регламента трябва да се тълкуват в смисъл, че представляват мерки за защита, предвидени в полза на потребителите, които искат да получат достъп до системата, и като такива им предоставят права (вж. по аналогия решение *Tele2 Telecommunication*, C-426/05, EU:C:2008:103, т. 34).

- 47 Що се отнася по-специално до механизмите за разпределение на капацитет и до процедурите за управление на претоварването, от точка 2.1.3. от приложението към Регламент № 1775/2005 следва, че тези механизми и процедури не трябва да затрудняват навлизането на нови пазарни участници и да създават бариери за навлизане на пазара. Освен това те не трябва да пречат на ефективната конкуренция на участниците на пазара, в това число тепърва навлизащи на пазара дружества и дружества с малък пазарен дял.
- 48 От горните съображения следва, че при обстоятелства като тези по главното производство оператор като E.ON Földgáz има определени права по силата на член 5 от Регламент № 1775/2005 във връзка с приложението към този регламент и трябва да се счита, че тази негови права са потенциално засегнати от решение на регулаторния орган, изменящо правилата на мрежовия кодекс за разпределението на капацитет и за управлението на претоварването.
- 49 Съгласно постоянната съдебна практика обаче при липса на общностна правна уредба по въпроса, във вътрешния правен ред на всяка държава членка трябва да се посочат компетентните юрисдикции и да се определят процесуалните правила за съдебните производства, предназначени да гарантират защитата на правата, които правните субекти черпят от правото на Съюза, като държавите членки все пак отговарят за осигуряването на ефективната защита на тези права във всеки отделен случай (решение *Mono Car Styling*, C-12/08, EU:C:2009:466, т. 48 и цитираната съдебна практика).
- 50 Ето защо, макар че по принцип процесуалната легитимация и правният интерес на правните субекти се определят съгласно националното право, правото на Съюза все пак изисква не само спазване на принципите на равностойност и ефективност, но и националната правна уредба да не накърнява правото на ефективна съдебна защита, предвидено в член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз (вж. в този смисъл решение *Mono Car Styling*, C-12/08, EU:C:2009:466, т. 49 и цитираната съдебна практика).
- 51 Предвид всички изложени по-горе съображения, на въпроси от трети до пети следва да се отговори, че член 5 от Регламент № 1775/2005 във връзка с приложението към този регламент и член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална правна уредба относно упражняването на правото на жалба пред юрисдикцията, компетентна да упражнява контрол за законосъобразност по отношение на актовете на регулаторен орган, която правна уредба при обстоятелства като тези по главното производство не позволява оператор като E.ON Földgáz да се приеме за легитимиран да обжалва решение на този орган във връзка с мрежовия кодекс.

По съдебните разноски

- 52 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (четвърти състав) реши:

- 1) **Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ и за отмяна на Директива 2003/55/ЕО, чийто срок за транспониране изтича на 3 март 2011 г., и по-специално новите разпоредби, въведени с член 41, параграф 17 от нея, трябва да се тълкуват в смисъл, че не се прилагат по отношение на жалба срещу решение на**

регулаторен орган като разглежданата в главното производство, ако решението е прието преди изтичане на посочения срок за транспониране, а производството по жалбата е висящо към момента на изтичането му.

- 2) Член 5 от Регламент (ЕО) № 1775/2005 на Европейския парламент и на Съвета от 28 септември 2005 година относно условия за достъп до газопреносни мрежи, във връзка с приложението към този регламент, и член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална правна уредба относно упражняването на правото на жалба пред юрисдикцията, компетентна да упражнява контрол за законосъобразност по отношение на актовете на регулаторен орган, която правна уредба при обстоятелства като тези по главното производство не позволява оператор като E.ON Földgáz Zrt да се приеме за легитимиран да обжалва решение на този орган във връзка с мрежовия кодекс.

Подписи